

Bachelorthesis

**Verbanden tussen ouderlijk toezicht, privacyschending en
openheid van adolescenten**

Steffi van den Bergh - 3608867

Myrthe Drexhage - 0339458

Ruud Nauts - 4036816

Universiteit Utrecht

Begeleidster: Lydia Wijnen

Ingeleverd: 21 juni 2013

Abstract

There are several forms of monitoring that parents use to gain information about the lives of their adolescent children. However, recent studies indicate that parental knowledge is mainly determined by adolescent disclosure. In the current study we explore whether there is a relation between three different forms of parental monitoring (parental solicitation, parental control and snooping) and adolescent disclosure or adolescent secrecy and lying. Furthermore, we examine whether privacy invasion is a mediator in this link. Data was collected using questionnaires which were filled in by 84 Dutch adolescents ($M_{\text{age}} = 15.06$). Our results revealed that there is a link between parental monitoring and feelings of privacy invasion, but that privacy invasion is not a mediator in this link. Parental solicitation as a form of parental monitoring is associated with more willingness of the adolescent to disclose and to report less secrecy. These findings suggest that the most effective way for parents to gain information about the lives of their adolescent children is to ask them questions.

Keywords: parental monitoring, privacy invasion, adolescent disclosure, secrecy

Gedurende de adolescentie hebben jongeren steeds meer behoefte aan autonomie en privacy en beperken zij de hoeveelheid informatie die ze aan hun ouders geven (Brooks-Gunn & Rotheram-Borus, 1994; Collins, 1990; Csikszentmihalyi & Larson, 1984; Hetherington, 1993; Kuhn & Laird, 2011; Larson, Richards, Moneta, Holmbeck, & Duckett, 1996; Steinberg, 2001; Youniss & Smollar, 1985). Ouders daarentegen willen informatie over hun adolescenten; vaak meer dan hun kinderen bereid zijn te geven (Collins, Laursen, Mortensen, Luebker, & Ferreira, 1997; Dekovic, Noom, & Meeus, 1997; Dubas & Gerris, 2002; Kerr, Stattin, & Trost, 1999; Smetana, Crean, & Campione-Barr, 2005; Tilton-Weaver & Marshall, 2008). Dit zorgt voor een dilemma. Enerzijds dienen ouders hun adolescenten geleidelijk los te laten, zodat adolescenten zelfstandige volwassenen kunnen worden. Anderzijds zijn adolescenten nog volop in ontwikkeling en hebben enige aansturing nodig, die aansluit bij hun doen en laten (Branje, Laursen, & Collins, in press; Dishion & McMahon, 1998).

Om die aansturing te kunnen geven, lijkt het van belang dat ouders weten waar hun adolescenten mee bezig zijn. Kennis over het doen en laten van de eigen kinderen heeft, in tegenstelling tot eerder werd aangenomen, echter niet zozeer te maken met een hoge mate van toezicht houden. De kennis die ouders over hun kinderen hebben is vooral toe te schrijven aan de bereidheid tot openheid van adolescenten naar hun ouders en de ervaring van privacyschending (Hawk, Hale III, Raaijmakers, & Meeus, 2008; Hawk et al., 2012; Kerr & Stattin, 2000; Keijsers, Frijns, Branje, & Meeus, 2009; Stattin & Kerr, 2000). Het huidige onderzoek sluit aan op deze recente bevindingen. We zullen nagaan hoe ouderlijk toezicht privacyschending beïnvloedt en daarmee indirect ook invloed heeft op de hoeveelheid informatie die adolescenten vrijwillig aan hun ouders geven. Inzicht in dit verband verheldert de relatie tussen ouders en kinderen en biedt mogelijk aanknopingspunten voor onderzoek en hulpverlening op het gebied van ouder-kindrelaties en problemen zoals risicogedrag van adolescenten (DiClemente et al., 2001; Flannery, Williams, & Vazsonyi, 1999; Laird, Pettit, Bates, & Dodge, 2003; Webb, Bray, Getz, & Adams, 2002).

Ouderlijk toezicht en privacyschending

Een definitie van ouderlijk toezicht die vaak gebruikt wordt in de literatuur is "een wisselwerking van ouderlijke gedragingen die zorgen voor het controleren van activiteiten, waar de adolescent is en hoe hij of zij met anderen omgaat" (Bourdeau, Miller, Duke, & Ames, 2011; Dishion & McMahon, 1998, p. 61; Stattin & Kerr, 2000). In recente studies worden drie vormen van ouderlijk toezicht onderscheiden; *vragen stellen* (parental solicitation) over waar de adolescent (mee bezig) is, *controleren* (parental control), waarbij de ouder de adolescent regels en restricties oplegt, en *stiekem informatie verzamelen* (snooping) achter de rug van de adolescent om (Hawk et al., 2012; Stattin & Kerr, 2000).

Met name bij stiekem informatie verzamelen rijst onmiddellijk de vraag wat de eventuele gevolgen hiervan zijn voor de privacy van adolescenten. De Communication Privacy Management (CPM) theorie definieert privacy, vergelijkbaar met Westin (1967), als iemands verwachting en ervaring van controle over de toegang van anderen tot informatie, ruimten of eigendommen die worden gezien als persoonlijk (Altman, 1975; Hawk et al., 2012; Petronio, 2002). Bepaalde informatie voor jezelf houden biedt de mogelijkheid om te experimenteren met wat je doet en hoe je overkomt en om jezelf als individu te ontwikkelen (Altman, 1977; Margulis, 2003; Westin, 1967).

Verbonden aan het hebben van de behoefte aan privacy is de mate waarin deze behoefte gerespecteerd wordt. Wanneer deze behoefte niet, of slechts gedeeltelijk gerespecteerd wordt, treedt privacyschending op (Mazur & Ebesu Hubbard, 2004). Privacyschending vindt per definitie plaats bij stiekem informatie verzamelen. In die situatie kunnen adolescenten immers niet meer zelf te bepalen welke informatie hun ouders in handen krijgen. Hetzelfde geldt mogelijk voor controleren of vragen stellen. Ouders betrekken in dit geval weliswaar hun adolescenten bij het vergaren van informatie, maar ze kunnen hun kinderen bewust of onbewust onder druk zetten om meer informatie prijs te geven dan zij zouden willen. Adolescenten zijn niet altijd in de positie om zich tegen die druk te verzetten. Zij bevinden zich in een dilemma tussen enerzijds de behoefte aan privacy en anderzijds het onderhouden van de relatie met hun ouders (Caughlin & Petronio, 2004). Uit het bovenstaande kan worden afgeleid dat ouderlijk toezicht privacyschending bij adolescenten tot gevolg kan hebben. In het huidige onderzoek zullen we nagaan of dit daadwerkelijk het geval is.

Openheid en geheimhouding/liegen

Adolescenten kunnen op verschillende manieren reageren op ouderlijk toezicht (Hawk et al., 2008; Marshall, Tilton-Weaver, & Bosdet, 2005). Wanneer adolescenten weinig tot geen privacyschending als gevolg van ouderlijk toezicht ervaren is het mogelijk dat adolescenten meer openheid verschaffen over zichzelf. De CPM theorie interpreteert openheid van adolescenten als het vrijwillig geven van informatie, bijvoorbeeld over waar ze geweest zijn en wat ze gedaan hebben (Petronio, 2002). Dit moet overigens niet verward worden met openheid over de (persoon van de) adolescent zelf of persoonlijke informatie die anderen, zonder hulp van de adolescent, niet kunnen verkrijgen (Marshall et al., 2005; Pearce & Sharp, 1973).

Een hoge mate van toezicht houden daarentegen wordt door adolescenten als negatief ervaren (Kakihara & Tilton-Weaver, 2009) en zou wellicht zelfs averechts kunnen werken. Ouderlijk toezicht kan er, wanneer de privacy in het geding komt, toe leiden dat adolescenten reageren met geheimhouding (het vermijden van een onderwerp) en liegen (het verdraaien van feiten) (Darling, Cumsille, Caldwell, & Dowdy, 2006; Hawk et al., 2012; Mazur & Ebesu Hubbard, 2004; Tokic & Pecnik, 2011). Deze

reacties zijn pogingen tot het verkrijgen van een meer gelijkwaardige machtsverdeling tussen ouders en adolescenten (Keijsers, Branje, Vandervalk, & Meeus, 2010). Uit recent onderzoek is gebleken dat geheimhouding en liegen als één vorm van gedrag kan worden gezien en in ons onderzoek zullen we dit resultaat aanhouden (Laird & Marrero, 2010).

Huidige studie

Aangezien onderzoek naar verbanden tussen ouderlijk toezicht, openheid en geheimhouding/liegen van adolescenten, en beleving van privacyschending nog nieuw en schaars is (Hawk et al., 2008; Hawk et al., 2012), zullen wij aanvullend onderzoek doen. De drie vragen waar we een antwoord op hopen te vinden zijn (1) is er een verband tussen verschillende vormen van ouderlijk toezicht op de beleving van privacyschending van adolescenten, (2) is er een verband tussen verschillende vormen van ouderlijk toezicht en de openheid van adolescenten naar hun ouders, en wordt dit verband gemedieerd door de mate waarin adolescenten privacyschending ervaren en (3) is er een verband tussen verschillende vormen van ouderlijk toezicht en de mate waarin adolescenten dingen achterhouden voor hun ouders en wordt dit verband gemedieerd door de mate waarin adolescenten privacyschending ervaren? De hypothesen behorende bij deze vragen zijn respectievelijk (1) vragen stellen is voorspellend voor het in beperkte mate ervaren van privacyschending, een hoge mate van openheid en weinig tot geen geheimhouding/liegen, (2) controleren voorspelt het ervaren van een aanzienlijke mate van privacyschending, beperkte openheid en een hoge mate van geheimhouding/liegen en (3) stiekem informatie verzamelen staat in verband met het in hoge mate ervaren van privacyschending, weinig openheid en een hoge mate van geheimhouding/liegen.

Daarnaast zal onderzocht worden of er sprake is van een sekseverschil binnen dit model. De verwachting is dat meisjes minder sterk reageren op ouderlijk toezicht dan jongens, aangezien meisjes minder privacyschending lijken te ervaren (Hawk et al., 2008; Hawk, Jansen, & Jellesma, 2012) en dat jongens meer geheimhouden dan meisjes (Hawk et al., 2012; Keijsers, Branje, Frijns, Finkenauer, & Meeus, 2010; Smetana, Metzger, Gettman, & Campione-Barr, 2006).

Methode

Participanten

De steekproef ($N=84$) bestaat uit 44 jongens (52.4%) en 40 meisjes (47.6%) uit de derde, vierde of vijfde klas van het VWO. De leeftijd van de participanten ligt tussen de 13 en 17 jaar ($M_{age}=15.06$, $SD=0.83$). Er zijn uitsluitend gegevens gebruikt van leerlingen die woonachtig zijn in een gezinssituatie. Zij wonen bij hun ouders, stiefouders, pleegouders, adoptie-ouders of andere familie. Alle respondenten voldeden aan dit criterium.

Procedure

Er zijn negen scholen schriftelijk en telefonisch benaderd, waarvan er vijf gelijk aangaven niet mee te willen werken vanwege een drukke planning. Twee scholen hebben zich na bevestiging van deelname teruggetrokken. Één school kon bij nader inzien geen tijd vinden en de andere school gaf naderhand aan alleen mee te werken met onderzoeken vanuit de universiteit van Nijmegen. Twee scholen hebben uiteindelijk deelname toegezegd: Scholengemeenschap Philips van Horne te Weert (Midden-Limburg) en Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt te Amersfoort (Utrecht). Respondenten hebben deelgenomen aan het onderzoek op basis van passieve toestemming van ouders. Een week voorafgaand aan het onderzoek is aan de leerlingen een brief meegegeven met uitleg over het onderzoek en een antwoordstrook waarmee aangegeven kon worden dat deelname geweigerd werd. Geen van de respondenten heeft gebruik gemaakt van deze antwoordstrook.

De vragenlijsten zijn aan het begin van een les afgenomen. Ter voorbereiding op het invullen van de vragenlijsten zijn de leerlingen verbaal geïnstrueerd om zelfstandig en in stilte te werken en niet elkaars antwoorden te bekijken. Er is aangegeven dat de antwoorden vertrouwelijk en anoniem zullen worden behandeld, dat er geen juiste of onjuiste antwoorden zijn en dat het belangrijk is dat de leerlingen de lijsten eerlijk invullen. Voor overige instructies en vragenlijst verwijzen we naar bijlage 1. Afname van de vragenlijst duurde ongeveer 25 minuten per klas. Als dank voor deelname is de docenten een doosje bonbons of een bos bloemen aangeboden. Elke leerling kreeg bij de vragenlijst een lolly.

Instrumenten

Per instrument is bekeken of alle items voorgelegd konden worden. Aan de hand van een betrouwbaarheidsanalyse is na afname van de vragenlijsten onderzocht welke items meegenomen konden worden in de uiteindelijke analyse.

Ouderlijk toezicht. Adolescenten hebben gerapporteerd over de mate waarin zij vragen stellen, controleren en/of stiekem informatie verzamelen door ouders ervaren. Daarbij is gebruik gemaakt van de 6-item *Vragen Stellen Schaal* (Parental Solicitation Scale) (Kerr & Stattin, 2000), van de 4-item *Controleren Schaal* (Parental Control Scale) (Kerr & Stattin, 2000) en van de 4-item *Stiekem Informatie Verzamelen Schaal* (Snooping Scale) (Hawk, Hale III, Raaijmakers, & Meeus, 2008). Alle vragen zijn gescoord op een 5-punt Likert schaal van 1 (*nooit*) tot 5 (*heel vaak*). Een voorbeelditem van de Vragen Stellen Schaal (Kerr & Stattin, 2000) is "Hoe vaak beginnen je ouders een gesprek met jou over je vrije tijd?". De Cronbach's alfa van deze schaal is $\alpha = .69$. Aangetoond is dat de schaal intern valide is (Hawk, Hale III, Raaijmakers & Meeus, 2008; Stattin & Kerr, 2000).

Een voorbeelditem van de Controleren Schaal (Kerr & Stattin, 2008) is "Hoe vaak moet je eerst toestemming aan je ouders vragen voordat je met vrienden beslist was je

gaat doen op een zaterdagavond?”. De Cronbach’s alfa van deze schaal is $\alpha = .79$. De interne validiteit van deze schaal is uitgebreid besproken en aangetoond door Stattin en Kerr (2000). Hawk, Hale III, Raaijmakers en Meeus, (2008) hebben de validiteit aangetoond met Nederlandse adolescenten uit het CONAMORE project.

“Hoe vaak proberen je ouders stiekem je telefoon of MSN/chat gesprekken te volgen?” is een voorbeelditem van de Stiekem Informatie Verzamelen Schaal (Snooping Scale) (Hawk, Hale III, Raaijmakers, & Meeus, 2008). Het item “Hoe vaak lezen je ouders je dagboek zonder toestemming” is verwijderd, aangezien is gebleken dat dit item onvoldoende samenhangt met de andere items binnen deze schaal. De Cronbach’s alfa van deze schaal na verwijdering van dit item is $\alpha = .89$. De interne validiteit van deze schaal is uitgebreid bediscussieerd en aangetoond door Hawk, Hale III, Raaijmakers en Meeus (2008). Hawk en collega’s (2012) hebben de interne validiteit aangetoond met Nederlandse adolescenten uit het project Onderzoek van Adolescenten naar Ontwikkeling en Relaties (Research on Adolescent Development And Relationships (RADAR)).

Over de vragenlijst naar ouderlijk toezicht is een factoranalyse uitgevoerd door middel van hoofdcomponentenanalyse met oblique rotatie. Hieruit blijkt dat ouderlijk toezicht inderdaad uit drie verschillende factoren bestaat, die passen bij de gegeven indeling in vragen stellen, controleren en stiekem informatie verzamelen door ouder, zoals te zien in tabel 1.

Privacyschending. De adolescenten beantwoordden tevens vragen over de mate waarin zij privacyschending door hun ouders ervaren. Hierbij is gebruik gemaakt van 7-item *Privacyschending Schaal* (Intrusiveness subscale of Level of Expressed Emotion (LEE) Questionnaire) (Hale III, Raaijmakers, Gerlsma & Meeus, 2007; Hawk, Hale III, Raaijmakers, & Meeus, 2008). De items zijn gescoord op een 5-punt Likert schaal van 1 (*past helemaal niet goed bij mij*) tot 5 (*past helemaal wel bij mij*). Een voorbeelditem is ‘Mijn ouders bemoeien zich overal mee.’ De Cronbach’s alfa van deze schaal is $\alpha = .83$. De validiteit van deze schaal is besproken en aangetoond door Garisma en Hale (1997). Hawk en collega’s (2012) hebben de interne validiteit aangetoond bij Nederlandse adolescenten uit het RADAR project.

Openheid en geheimhouding/liegen. Ook gaven de adolescenten aan in welke mate zij openheid verschaffen over hun doen en laten tegenover hun ouders. Hiervoor is gebruikt gemaakt de 4-item *Openheid van Adolescenten Schaal* (Adolescent Disclosure Scale) (Kerr & Stattin, 2000). Deze items zijn gescoord op een 5-punt Likert schaal van 1 (*nooit*) tot 5 (*heel vaak*). Een voorbeelditem is “Hoe vaak vertel je je ouders, zonder dat ze er naar vragen, hoe het gaat op school en/of op je werk?”. De Cronbach’s alfa van deze schaal is $\alpha = .79$.

Tot slot rapporteerden de adolescenten hoeveel zij liegen tegen of zaken achterhouden voor hun ouders. Deze gegevens, samengevoegd onder de noemer

geheimhouding/liegen, zijn gemeten met twee vragenlijsten. Er is gebruikt gemaakt van de 4-item *Geheimhouding door Adolescenten Schaal* (Adolescent Secrecy Scale) (Tilton-Weaver & Marshall, 2013). Deze items zijn eveneens gescoord op een 5-punt Likert schaal van 1 (*nooit*) tot 5 (*heel vaak*). Een voorbeelditem is "Hoe vaak heb je geheimen voor je ouders over wat je met je vrije tijd doet?". De Cronbach's alfa van deze schaal is $\alpha = .89$. De validiteit van deze schaal is aangetoond door Tilton-Weaver en Marshall (2013). Ook is er gebruik gemaakt van de 3-item *Liegedrag van Adolescenten Schaal* (Adolescent Lying Scale) (Tilton-Weaver & Marshall, 2013). "Hoe vaak lieg je tegen je ouders over wat je met je vrienden doet?" is een voorbeelditem van deze schaal. De Cronbach's alfa van deze schaal is $\alpha = .81$. De validiteit van deze schaal is besproken en aangetoond door Tilton-Weaver en Marshall (2013).

Er is een factoranalyse uitgevoerd door middel van hoofdcomponentenanalyse met oblique rotatie. Hieruit blijkt dat er daadwerkelijk twee factoren onderscheiden kunnen worden op basis van de items uit de vragenlijsten, passend bij de indeling openheid en geheimhouding/liegen. Uitzondering op deze verdeling is het item "disc3", die bijdraagt aan beide factoren. De lading op beide factoren is echter beperkt en er is voor gekozen om dit item te behouden, zoals aangegeven in tabel 3.

Statistische analyse

Om de invloeden van ouderlijk toezicht op privacyschending en op de openheid en geheimhouding/liegen van adolescenten na te gaan wordt een hiërarchische lineaire regressie uitgevoerd (Baron & Kenny, 1986). De onafhankelijke variabele in het model is ouderlijk toezicht, de afhankelijke variabele is het al dan niet vrijgeven van informatie en privacyschending is de mediërende factor. Er zal eerst gekeken worden naar de invloed van ouderlijk toezicht op privacyschending en hierna zal het volledige mediatiemodel bekeken worden. Bij stap 1 wordt allereerst de controlerende factor geslacht in het model gezet en de afhankelijke variabele, respectievelijk openheid en geheimhouding/liegen. Bij stap 2 wordt ouderlijk toezicht toegevoegd als voorspeller. Bij stap 3 wordt de mediërende variabele privacyschending toegevoegd. Als er een indirect effect gemeten wordt, zal een Sobel test uitgevoerd worden om het effect nader te analyseren (Baron & Kenny, 1986).

Resultaten

Assumpties

Aan bijna alle voorwaarden voor het uitvoeren van een hiërarchische regressieanalyse is voldaan. Op het gebied van de voorwaarde voor normaalverdeling zijn echter enkele afwijkingen gevonden. De schaal stiekem informatie verzamelen is volgens alle analyses rechtsscheef. Dat er laag gerapporteerd wordt op deze schaal is niet vreemd, aangezien adolescenten niet kunnen weten wat hun ouders stiekem doen, totdat ze hun ouders betrappen. Bij de schaal geheimhouding/liegen zijn de gemiddelden

getransformeerd door middel van de *squared root* functie om te kunnen voldoen aan de voorwaarde van normaalverdeling. Op de schalen controleren, privacyschending en geheimhouding/liegen zijn in totaal twee missende waardes. Op de schalen vragen stellen en vrijgeven van informatie is één missende waarde. Hiervoor is in alle gevallen gecorrigeerd door missende waardes *listwise* uit te sluiten.

Vorbereidende analyses

Tabel 3 bevat de gemiddelden en standaardafwijkingen uit de vooranalyse met behulp van anova's om verschillen in scores tussen jongens en meisjes op de onafhankelijke en afhankelijke variabelen op te sporen. Hieruit blijkt dat jongens en meisjes niet op elke schaal vergelijkbaar scoren. Er is geen significant verschil tussen jongens en meisjes wat betreft de beleving van ouderlijke controle, stiekem informatie verzamelen en privacyschending. Wel significant is het verschil in de mate waarin ouders aan meisjes vragen stellen over waar ze heengaan en wat ze doen. Meisjes rapporteren hierover in hogere mate dan jongens. Meisjes scoren daarnaast gemiddeld ook hoger op het vrijgeven van informatie dan jongens. Jongens liegen vaker tegen hun ouders en houden meer verborgen voor hun ouders dan meisjes.

Ouderlijk toezicht en privacyschending

Uit de hiërarchische regressieanalyse blijkt dat de verschillende vormen van ouderlijk toezicht en geslacht samen een significant deel van privacyschending verklaren, $F(4,79) = 3.31, p = .015, R^2 = .143$. Aansluitend bij onze verwachtingen blijkt uit de verzamelde gegevens dat stiekem informatie verzamelen door ouders de grootste invloed heeft op de beleving van privacyschending. Deze vorm van ouderlijk toezicht is op zichzelf een significante voorspeller voor privacyschending, $B_{snoop} = 0.30, SE B = 0.10, t(83) = 2,91, p = .005, \beta = .31$. Het verband tussen de verschillende vormen van ouderlijk toezicht en privacyschending is bij vragen stellen door ouders, $B_{sol} = -0.08, SE B = 0.14, t(83) = -0,57, p = .571, \beta = -.07$, en controlerend gedrag van ouders, $B_{cont} = 0.09, SE B = 0.08, t(83) = 1,10, p = .276, \beta = .12$, niet significant. De resultaten zijn grotendeels echter wel in lijn met de geformuleerde verwachting. Controleren heeft meer privacyschending tot gevolg dan vragen stellen, maar minder dan stiekem informatie verzamelen. Vragen stellen vertoont de minste samenhang met privacyschending en het lijkt erop dat vragen stellen een negatief verband heeft met samenhangt met de beleving van privacyschending.

Ouderlijk toezicht en openheid van adolescenten

In Tabel 4 staan de resultaten van de volgende hiërarchische regressieanalyse. Deze tabel geeft weer wat de invloeden van geslacht en de verschillende vormen van ouderlijk toezicht op openheid en geheimhouding/liegen van de adolescent zijn, gemedieerd door privacyschending. Geslacht (stap 1) blijkt een significant deel van de variantie in de mate van openheid van de adolescent te verklaren, wat betekent dat een

significant deel van de variatie in de mate van openheid van de adolescent verklaard kan worden door het geslacht. De nieuwe modellen waarin vragen stellen, controleren en stiekem informatie verzamelen (stap 2) en privacyschending (stap 3) worden toegevoegd blijken geen significante verbetering ten opzichte van het eerste model, $F(5,75) = 4.42$, $p = .001$, $R^2 = <.001$. Ontbreken van een significant resultaat bij het derde model maakt het doen van een Sobel test overbodig. Hoewel het tweede model geen significante verbetering is ten opzichte van het eerste model, blijkt dat vragen stellen als vorm van ouderlijk toezicht een significant positief verband vertoont met de mate waarin adolescenten openheid geven aan hun ouders. De mate waarin adolescenten rapporteren over controlerend gedrag van hun ouders of stiekem informatie verzamelen zijn weliswaar geen significante voorspellers voor openheid van adolescenten naar hun ouders, maar de gevonden verbanden zijn in overeenstemming met de verwachting, zoals uit de tabel af te lezen is.

Ouderlijk toezicht en geheimhouding/liegen van adolescenten

Aansluitend bij de uitgevoerde voorbereidende analyses blijkt dat geslacht in stap 1 een significant deel van de variantie in de mate van geheimhouding/liegen van de adolescent verklaart. De nieuwe modellen waarin vragen stellen, controleren en stiekem informatie verzamelen (stap 2) en privacyschending (stap 3) worden toegevoegd blijken geen significante verbetering ten opzichte van het eerste model, $F(5,78) = 1.93$, $p = .098$, $R^2 = <.001$. Ook in dit model is het doen van een Sobel test daardoor overbodig gebleken. Hoewel het tweede model geen significante verbetering is ten opzichte van het eerste model, is er in het tweede model wel een significant negatief verband met vragen stellen en geheimhouding/liegen. Dat meer vragen stellen samenhangt met minder geheimhouding/liegen sluit aan bij onze verwachting. In strijd met deze verwachting is echter dat er geen significant verband is tussen stiekem informatie verzamelen van ouders en geheimhouding/liegen van hun kinderen ($p = .883$). Hoewel de verbanden tussen de verschillende vormen van ouderlijk toezicht enerzijds en geheimhouding/liegen anderzijds niet allemaal significant zijn, is de richting van de verbanden tussen de vormen van ouderlijk toezicht en geheimhouding/liegen passend bij onze verwachtingen.

Discussie

In dit onderzoek is nagegaan of er een verband is tussen ouderlijk toezicht en openheid/geheimhouding van adolescenten en of dit verband gemedieerd wordt door de beleving van privacyschending door adolescenten. Samenvattend kunnen we stellen dat, hoewel vragenstellen duidelijk samenhangt met openheid en geheimhouding/liegen van adolescenten, tegen de verwachtingen in de verbanden verder beperkt zijn en mediatie uitblijft.

De eerste hypothese was dat vragen stellen door ouders voorspellend is voor (a) het in beperkte mate ervaren van privacyschending door de adolescent, (b) een hoge

mate van openheid en (c) weinig tot geen geheimhouding/liegen. Vragen stellen blijkt inderdaad samen te hangen met veel openheid en weinig geheimhouding/liegen, maar niet met privacyschending. De hypothese wordt dan ook gedeeltelijk ondersteund door onze onderzoeksgegevens. De bevindingen komen deels overeen met eerder onderzoek naar het verband tussen vragen stellen en veel openheid en weinig geheimhouding/liegen (Tokic & Pecnik, 2011). Ze geven echter geen ondersteuning voor het gegeven dat wanneer ouders hun adolescenten op deze manier bevragen ze dit als negatief ervaren, aangezien we geen verband hebben gevonden tussen vragen stellen en privacyschending (Kakihara & Tilton-Weaver, 2009; Tokic & Pecnik, 2011). Een mogelijke verklaring is dat adolescenten uit ons onderzoek bij het beantwoorden van de vragen niet hebben gedacht aan een opdringerige manier van vragen stellen. Tokic en Pecnik (2011) hebben gebruik gemaakt van een semi-gestructureerd interview, waarin de introductie, de te bespreken onderwerpen en de afsluiting waren vastgelegd. In deze vorm van onderzoek is meer ruimte om toelichting te geven bij de vragen die je stelt dan bij onze vorm van onderzoek. Mogelijk heeft de manier van onderzoek doen door Tokic en Pecnik (2011) ertoe geleid dat adolescenten geprikkeld werden om wel aan een meer opdringerige manier van vragen stellen te denken.

De tweede hypothese luidde dat controleren (a) een aanzienlijke mate van het ervaren van privacyschending voorspelt, (b) beperkte openheid en (c) een hoge mate van geheimhouding/liegen. Deze hypothese wordt in zijn geheel verworpen, aangezien er geen enkel significant verband is gevonden tussen controleren en de overige variabelen. Dit is opvallend aangezien verbanden in eerder onderzoek wel worden verondersteld en zijn aangetoond (Mazur & Ebesu Hubbard, 2004; Petronio, 2002). Enerzijds zou het ontbreken van een verband tussen controleren en privacyschending in ons onderzoek te maken kunnen hebben met een gebrek aan power in ons onderzoek door de beperkte steekproef (Field, 2009). Anderzijds zou het ook te maken hebben met een verschil in onderzoeksopzet. Mazur en Ebesu Hubbard (2004) hebben gevraagd naar onderwerpen waarover ouders informatie blijven eisen tegen de zin van de adolescent in en vervolgens gaan zij in op onderwerpen die adolescenten willen vermijden. Privacyschending en controleren worden daardoor tegelijk gemeten. In ons onderzoek zijn uitsluitend items voorgelegd waarin ouders controleren waar de adolescenten zijn en hoe laat ze thuis zijn. Privacyschending is met aparte items gemeten. Wellicht zijn de door ons voorgelegde items bij controleren geen onderwerpen die de ondervraagde adolescenten tot hun privéterrein rekenen, waardoor controle kan plaatsvinden zonder de beleving van privacyschending (Marshall et al., 2005; Pearce & Sharp, 1973). Mogelijk heeft het ontbreken van een verband ook te maken met andere factoren, zoals de rechten die adolescenten aan hun ouders toekennen (Darling et al., 2006; Smetana et al., 2006). Het ontbreken van een verband tussen controleren en openheid of geheimhouding/liegen

zou op een vergelijkbare manier verklaard kunnen worden. Jongeren vinden de informatie waar ouders op kunnen controleren mogelijk niet het soort informatie waarover ze in het bijzonder open of juist gesloten zouden zijn.

De derde hypothese betrof stiekem informatie verzamelen en omvat de verwachtingen dat stiekem informatie verzamelen in verband staat met (a) het in hoge mate ervaren van privacyschending, (b) weinig openheid en (c) een hoge mate van geheimhouding/liegen. Het eerste deel van de hypothese wordt aangenomen, maar gezien het ontbreken van een significant verband tussen stiekem informatie verzamelen en openheid of geheimhouding/liegen wordt de rest van de hypothese verworpen. Het verband tussen stiekem informatie verzamelen en privacyschending lijkt vanzelfsprekend, maar is in het huidig onderzoek voor het eerst aangetoond omdat een betrouwbare en valide schaal voor stiekem informatie verzamelen pas vrij recent ontwikkeld is (Hawk et al., 2012). Hierbij moet, zoals eerder aangegeven, wel de kanttekening geplaatst worden dat pas wanneer een adolescent weet dat zijn ouders stiekem informatie verzamelen hij dit als een inbreuk op zijn privacy kan ervaren. Door uitsluitend adolescenten te bevragen over hun huidige situatie is er kans op onderschatting van de sterkte van het verband. Het uitblijven van een verband tussen stiekem informatie verzamelen en openheid of geheimhouding/liegen heeft mogelijk te maken met een gebrek aan power in ons onderzoek door een beperkt aantal respondenten. Wanneer stiekem informatie verzamelen ondergerapporteerd wordt, zoals verwacht, zullen we een grotere steekproef nodig hebben om het verwachte verband aan te tonen (Field, 2009).

Uiteindelijk hebben wij onderzocht of het verband tussen de verschillende vormen van ouderlijk toezicht en openheid of geheimhouding/liegen gemedieerd wordt door privacyschending. De mediatie van privacyschending blijkt in dit verband niet te bestaan. Dit is in strijd met wat in ander onderzoek gevonden is (Hawk et al., 2012), namelijk dat adolescenten met geheimhouding reageren wanneer hun privacy geschonden wordt door ouderlijk toezicht. Mogelijk zijn openheid en geheimhouding/liegen kenmerken van adolescenten die minder sterk te beïnvloeden zijn dan gedacht. Een andere mogelijkheid is dat er andere factoren dan wij hebben onderzocht van invloed zijn op openheid en geheimhouding/liegen, zoals hoeveel autonomie adolescenten krijgen van hun ouders (Collins et al., 1997) en welke rechten ouders hebben volgens hun kinderen (Darling et al., 2006; Smetana et al., 2006).

Tot slot hebben we gekeken naar de invloed van geslacht op de eerder genoemde variabelen. Jongens blijken meer te liegen dan meisjes. Dit sluit aan op de bevindingen uit eerder onderzoek (Hawk et al., 2012; Keijsers et al., 2010; Smetana et al., 2006). Wij vonden tegen de verwachting in geen significant verschil in het beleven van privacyschending tussen jongens en meisjes (Hawk et al., 2008; Hawk et al., 2012). Dit

heeft mogelijk te maken met de beperkte steekproefgrootte van ons onderzoek en de daaruit voortkomende beperkte power, of het gegeven dat de adolescenten in zowel het onderzoek van Hawk en collega's (2008) (gemiddeld $M = 13.0$ jaar) als in het onderzoek van Hawk, Jansen en Jellesma (2012) (gemiddeld $M = 10.5$) jonger waren. We vonden verder dat meisjes significant meer informatie vrijgeven aan hun ouders dan jongens en dat meisjes vaker rapporteren dat ouders hen vragen stellen. Dit is in overeenstemming met onderzoek van Darling en collega's (2006), maar in strijd met later onderzoek, waarin er geen verschillen tussen jongens en meisjes zijn gevonden (Hawk et al., 2012; Smetana et al., 2006). Dit kan verklaard worden door het feit dat bij Hawk en collega's (2012) de adolescenten jonger waren (gemiddeld $M = 13.0$ jaar) in vergelijking met de adolescenten in ons onderzoek. In de studie van Darling en collega's (2006) is een leeftijdsgroep onderzocht (gemiddelde $M = 15.1$ jaar) die vergelijkbaar is met onze leeftijdsgroep.

Implicaties voor de praktijk

Stiekem informatie verzamelen is een mogelijkheid om meer te weten te komen over adolescenten. Het lijkt niet averechts te werken op de openheid van de adolescent. Wel maakt het inbreuk op de privacy van adolescenten en is daarom vanuit een ethisch standpunt niet verantwoord. Controleren lijkt niet zozeer tot privacyschending te leiden, maar ook niet met de openheid van adolescenten en daarmee mogelijk de kennis die ouders van hun kinderen hebben. Vragen stellen aan de adolescent is daarentegen gerelateerd aan meer openheid van de adolescent en is een manier van informatie verzamelen die meer rekening houdt met de privacy van de adolescent en daarom onzes inziens de voorkeur verdient. Het verdient de aanbeveling goed te kijken hoe de huidige methodieken ter ondersteuning van ouders voor het opvoeden van adolescenten aangepast kunnen worden om deze manier van informatie verzamelen adequaat toe te passen. Een voorbeeld van zo'n methodiek is de Gordon-cursus "Effectief omgaan met kinderen". Deze cursus richt zich op ouders die hun opvoeding willen optimaliseren en/of die met alledaagse opvoedingsvragen of -problemen zitten (Klein Poelhuis, Van IJzendoorn, & Juffer, 2000). Ouders dienen daarnaast door klinici te worden aangemoedigd om het gesprek met hun adolescent te blijven aangaan.

Beperkingen en aanbevelingen

Er zijn enkele beperkingen en bevindingen binnen ons onderzoek, die ertoe leiden dat we voorstellen aanvullend onderzoek te doen. De resultaten van ons onderzoek zijn gebaseerd op een relatief kleine steekproef met uitsluitend respondenten die onderwijs volgen op VWO-niveau, waarvan het merendeel in de derde klas zit. Weliswaar zijn deze respondenten leerlingen van twee verschillende scholen uit verschillende delen van Nederland, maar de mogelijkheden tot generaliseren zijn beperkt. De bevindingen zijn hooguit generaliseerbaar naar een schoolgaande populatie met een hoger

onderwijsniveau. Om de gevonden resultaten kracht bij te zetten of eventueel te weerleggen stellen we voor dat aanvullend onderzoek gedaan wordt met grotere steekproeven, op verschillende onderwijsniveau's.

Een andere kanttekening betreft de wijze van data verzamelen. Data is verzameld met behulp van vragenlijsten, die vier tot zeven items per onderzochte variabele bevatten. Deze lijsten geven een algemeen beeld van de beleving van ouderlijk toezicht, privacyschending, openheid en geheimhouding/liegen. Hoewel de factoranalyse uitwijst dat de vragen voor de schalen ouderlijk toezicht en het onderscheid tussen openheid en geheimhouding/liegen uiteen vallen in de door ons onderzochte categorieën, is er nog veel ruimte voor interpretatie van de adolescent. Specificeren van de begrippen zou tot te lange vragenlijsten leiden. Aanvullend kwalitatief onderzoek naar de inhoud van de onderzochte begrippen zou dit probleem kunnen ondervangen. Tevens kunnen vragen die niet relevant zijn voor de persoon in kwestie, weggelaten worden en kan de dynamiek van een gesprek waardevolle informatie opleveren over de betekenis van de gegeven antwoorden.

Daarnaast zou er gekeken kunnen worden naar het perspectief van de ouders en hoe zich dit verhoudt tot het perspectief van de adolescenten. Vooral de relatie tussen stiekem informatie verzamelen, privacyschending en mate van openheid is in dat licht interessant, aangezien stiekem informatie verzamelen een activiteit van de ouder is waar jongeren vaak geen weet van hebben. Beiden hebben hierover waarschijnlijk wel een sterke mening, die in de huidige onderzoeksopzet onderbelicht blijft.

Tot slot zijn er waarschijnlijk meer variabelen in het spel dan wij hebben onderzocht. Wij stellen dan ook voor dat de autonomie die adolescenten van hun ouders krijgen en de rechten de ouders volgens adolescenten hebben nader onderzocht worden als mogelijke (mediërende) invloeden tussen ouderlijk toezicht en openheid of geheimhouding/liegen van adolescenten

Conclusie

Vragen stellen staat in verband met meer openheid en minder geheimhouding/liegen van de adolescent en stiekem informatie verzamelen heeft het in hoge mate ervaren van privacyschending ten gevolg. Nader onderzoek, zoals eerder omschreven, is gewenst. Ouders doen allerlei pogingen om meer informatie over hun adolescenten te krijgen. Ze stellen regels op, dwingen informatie af en snuffelen soms zelfs stiekem door de bezittingen van hun kind. Maar het antwoord op de vraag hoe ouders het meest te weten kunnen komen over hoe het met hun kinderen gaat en waar ze mee bezig zijn, komt misschien wel hierop neer: vraag het aan de adolescent zelf.

Referenties

- Altman, I. (1975). *The environment and social behavior: Privacy, personal space, territory, crowding*. Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Altman, I. (1977). Privacy regulation: Culturally universal or culturally specific? *Journal of Social Issues*, 33(3), 66–84.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182.
- Bourdeau, B., Miller, B. A., Duke, M. R., & Ames, G. M. (2011). Parental strategies for knowledge of adolescents' friends: Distinct from monitoring? *Journal of Child and Family Studies*, 20, 814-821. doi:10.1007/s10826-011-9449-0
- Branje, S., Laursen, B., & Collins, W. A. (in press). Parent-child communication during adolescence. In A. L. Vangelisti, (Ed.). *Routledge Handbook of Family Communication (2nd ed.)*.
- Brooks-Gunn J., & Rotheram-Borus, M. J. (1994). Rights to privacy in research: Adolescents versus parents. *Ethics & Behavior*, 4, 109-121.
- Caughlin, J. P., & Petronio, S. (2004). Privacy in families. In A. L. Vangelisti (Ed.) *Handbook of family communication* (pp. 379-411). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Collins, W. A. (1990). Parent-child relationships in the transition to adolescence: Continuity and change in interaction, affect, and cognition. In R. Montemayor, G. R. Adams, & T. P. Gullotta, (Eds), *From childhood to adolescence: A transitional period? Advances in adolescent development: An annual book series, Vol. 2.* (pp. 85-106). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Collins, W. A., Laursen, B., Mortensen, N., Luebker, C., & Ferreira, M. (1997). Conflict processes and transitions in parent and peer relationships: Implications for autonomy and regulation. *Journal of Adolescent Research*, 12, 178-198. doi:10.1177/0743554897122003
- Csikszentmihalyi, M., & Larson, R. (1984). *Being adolescent*. New York: Basic Books.
- Darling, D., Cumsille, P., Caldwell, L. L., & Dowdy, B. (2006). Predictors of adolescents' disclosure to parents and perceived knowledge: between- and within-person differences. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 667-678. doi:10.1107/s10964-006-9058-1
- Dekovic, M., Noom, M. J., & Meeus, W. (1997). Expectations regarding development during adolescence: Parental and adolescent perception. *Journal of Youth and Adolescence*, 26, 253-272.
- DiClemente, R. J., Wingood, G. M., Crosby, R., Sionean, C., Cobb, B. K., Harrington, K., . . . Oh, M. K. (2001). Parental monitoring: Association with adolescents' risk behaviors. *Pediatrics*, 107, 1363-1368. doi:10.1542/peds.107.6.1363

- Dishion, T. J., & McMahon, R. J. (1998). Parental monitoring and the prevention of child and adolescent problem behavior: A conceptual and empirical formulation. *Clinical Child and Family Psychology Review*, *1*, 61-75.
- Dubas, J. S., & Gerris, J. R. M. (2002). Longitudinal changes in the time parents spend in activities with their adolescent children as a function of child age, pubertal status, and gender. *Journal of Family Psychology*, *16*, 415-426.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Flannery, D. J., Williams, L. L., & Vazsonyi, A. T. (1999). Who are they with and what are they doing? Delinquent behavior, substance use, and early adolescents' after-school time. *American Journal of Orthopsychiatry*, *69*, 247-253. doi:10.1037/h0080426
- Hale, W. W., III, Raaijmakers, Q., Gerlsma, C., & Meeus, W. (2007). Psychometric properties of the Level of Expressed Emotion (LEE) questionnaire for adolescents from the general population. *Journal of Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, *42*, 215-220.
- Hawk, S. T., Hale, W. W., Raaijmakers, Q. A. W., & Meeus, W. (2008). Adolescents' perceptions of privacy invasion in response to parental solicitation and control. *Journal of Early Adolescence*, *28*, 583-608. doi:10.1177/027243160831761
- Hawk, S. T., Keijsers, L., Frijns, T., Hale III, W. W., Branje, S., & Meeus, W. (2012). "I still haven't found what I'm looking for": Parental privacy invasion predicts reduced parental knowledge. *Developmental Psychology*. Advance online publication. doi:10.1037/a0029484
- Hawk, S. T., Jansen, E., & Jellesma, F. (2012). Does wanting privacy mean you have something to hide early adolescents' distinctions between privacy and secrecy. *University Utrecht*.
- Hetherington, E. M. (1993). An overview of the Virginia longitudinal study of divorce and remarriage with a focus on early adolescence. *Journal of Family Psychology*, *7*, 39-56.
- Kakihara, F., & Tilton-Weaver, L. (2009). Adolescents' Interpretations of Parental Control: Differentiated by Domain and Types of Control. *Child Development*, *80*, 1722-1738.
- Keijsers, S., Branje, S. J. T., Frijns, T., Finkenauer, C., & Meeus, W. (2010). Gender Differences in Keeping Secrets From Parents in Adolescence. *Developmental Psychology*, *46*, 293-398. doi: 10.1037/a0018115
- Keijsers, L., Branje, S. J. T., Van der Valk, I. E., & Meeus, W. (2010). Reciprocal effects between parental solicitation, parental control, adolescent disclosure, and adolescent delinquency. *Journal of Research on Adolescence*, *20*, 88-113

- Keijsers, L., Frijns, T., Branje, S. J. T., & Meeus, W. (2009). Developmental links of adolescent disclosure, parental solicitation, and control with delinquency: moderation by parental support. *Developmental Psychology, 45*, 1314-1327. doi: 10.1037/a0016693
- Kerr, M., Stattin, H., & Trost, K. (1999). To know you is to trust you: parents' trust is rooted in child disclosure of information. *Journal of Adolescence, 22*, 737-752.
- Kerr, M., & Stattin, H. (2000). What parents know, how they know it, and several forms of adjustment: Further support for a reinterpretation of monitoring. *Developmental Psychology, 36*, 366-380.
- Klein Poelhuis, C., Van IJzendoorn, R., & Juffer, F. (2000). Het effect van het Gordon Ouderprogramma, de 'Parent Effectiveness Training': een meta-analyse. *Pedagogiek, 20-3*, ISSN 1567-7109.
- Kuhn, E. S., & Laird R. D. (2011). Individual differences in early adolescents' beliefs in the legitimacy of parental authority. *Developmental Psychology, 47*, 1353-1365. doi:10.1037/a0024050
- Laird, R. D., & Marrero, M. D. (2010). Information management and behavior problems: Is concealing misbehavior necessarily a sign of trouble? *Journal of Adolescence, 33*, 297-308.
- Laird, R. D., Pettit, G. S., Bates, J. E., & Dodge, K. A. (2003). Parents' monitoring-relevant knowledge and adolescents' delinquent behavior: evidence of correlated developmental changes and reciprocal influences. *Child Development, 74*, 752-768. doi:10.1111/1467-8624.00566
- Larson, R. W., Richards, M. H., Moneta, G., Holmbeck, G., & Duckett, E. (1996). Changes in adolescents' daily interactions with their families from ages 10 to 18: Disengagement and transformation. *Developmental Psychology, 32*, 744-754.
- Margulis, S. T. (2003). Privacy as a social issue and behavioral concept. *Journal of Social Issues, 59*, 243-261.
- Marshall, S. K., Tilton-Weaver, L. C., & Bosdet, L. (2005). Information management: Considering adolescents' regulation of parental knowledge. *Journal of Adolescence, 28*, 633-647. doi: 10.1016/j.adolescence.2005.08.008
- Mazur, M. A., & Ebesy Hubbard, A. S. (2004). "Is there something I should know?": Topic avoidant responses in parent-adolescent communication. *Communication Reports, 17* (1), 27-37. doi: 10.1080/08934210409389371
- Pearce, W. P., & Sharp, S. M. (1973). Self-disclosing communication. *Journal of Communication, 23* (4), 409-425. doi: 10.1111/j.1460-2466.1973.tb00958.x
- Petronio, S. (2002). *Boundaries of privacy: Dialectics of disclosure (SUNY Series in Communication studies)*. Albany: State University of New York Press.

- Smetana, J. G., Crean, H. F., & Campione-Barr, N. (2005). Adolescents and parents' changing conceptions of parental authority. *New Directions for Child and Adolescent Development, 108*, 31-46. doi:10.1002/cd.126
- Smetana, J. G., Metzger, A., Gettman, D. C., & Campione-Barr, N. (2006). Disclosure and secrecy in adolescent-parent relationships. *Child Development, 77*, 201-217.
- Stattin, H., & Kerr, M. (2000). Parental monitoring: A reinterpretation. *Child development, 71*, 1072-1085.
- Steinberg, L. (2001). We know some things: Parent-adolescent relationships in retrospect and prospect. *Journal of Research on Adolescence, 11*, 1-19.
- Tilton-Weaver, L. C., & Marshall, S. K. (2008). Adolescents' agency in information management. In M. Kerr, H. Stattin, & R.C.M.E. Engels (Eds.), *What can parents do? New insights into the role of parents in adolescent problem behavior* (pp. 11-41). Chichester: John Wiley & Sons.
- Tilton-Weaver, L. C., & Marshall, S. K. (2013). Upp och ut: A study of adolescent autonomy in Sweden. *Unpublished manuscript*. Örebro University.
- Tokic, A., & Pecnik, N. (2011). Parental behaviors related to adolescents' self-disclosure: Adolescents' views. *Journal of Social and Personal Relationships, 28*, 201-222. doi: 10.1177/0265407510382320
- Webb, J. A., Bray, J. H., Getz, J. G., & Adams, G. (2002). Gender, perceived parental monitoring, and behavioral adjustment: Influences on adolescent alcohol use. *American Journal of Orthopsychiatry, 72*, 392-400. doi:10.1037/0002-9432.72.3.392
- Westin, A. F. (1967). *Privacy and freedom*. New York: Atheneum
- Youniss, J., & Smollar, J. (1985). *Adolescent relations with mothers, fathers, and friends*. Chicago: University of Chicago Press.

Tabel 1

Factorloadingen van Principal Axis Factoring met Oblique Rotatie van de Ouderlijke Toezicht Schalen

Indicator Items	Vragen stellen	Controleren	Stiekem Informatie Verzamelen
Hoe vaak beginnen je ouders een gesprek met jou over je vrije tijd	,481	,271	-,002
Hoe vaak vragen je ouders waar je 's avonds heen gaat en met wie je bent	,682	.271	-,166
Hoe vaak vragen je ouders wat je doet wanneer je alleen bent	,496	,001	,086
Hoe vaak vragen je ouders wat je doet tussen het einde van de schooldag en wanneer je thuis komt	,703	-,159	-,023
Hoe vaak stellen je ouders vragen over wie je vrienden zijn, of hoe je ze zou omschrijven	,713	-,115	,207
Hoe vaak vragen je ouders wat je in het weekend doet als je niet thuis bent	,601	,047	-,119
Hoe vaak moet je eerst toestemming aan je ouders vragen voordat je met je vrienden beslist wat je gaat doen op een zaterdagavond	-,177	,728	-,107
Hoe vaak je eisen je ouders voordat je uitgaat op zaterdagavond je hen vertelt waar je naartoe gaat en met wie	,063	,827	,060

Hoe vaak eisen je ouders dat je hen zegt waar je 's avonds bent, met wie je bent en waar je naartoe gaat	,044	,860	,040
Als je een avond tot erg laat weg bent geweest, hoe vaak eisen je ouders dan dat je vertelt wat je gedaan hebt en met wie	,167	,652	,162
Hoe vaak proberen je ouders stiekem je telefoon of MSN/chat gesprekken te volgen	-,050	,022	,920
Hoe vaak proberen je ouders stiekem je email, computerchat, of je SMS'jes te lezen	,002	-,006	,929
Hoe vaak snuffelen je ouders door je persoonlijke spullen wanneer je er niet bent	,006	,071	,859

Noot. Factorladingen >.30 die op de schaal de hoogste lading hebben zijn dikgedrukt. De correlatie tussen vragen stellen en controleren =.02, de correlatie tussen vragen stellen en stiekem informatie verzamelen =.23, de correlatie tussen controleren en stiekem informatie verzamelen= .13.

Tabel 2

Factorladingen van Principal Axis Factoring met Oblique Rotatie van de Mate van Openheid

Indicator Items	Openheid	Gehemhouding/liegen
Hoe vaak praat je met je ouders, zonder dat ze ernaar vragen, over wat je in je vrije tijd doet en met wie	,905	-,007

Hoe vaak vertel je, zonder dat ze ernaar vragen, hoe het gaat op school en/of op je werk	,866	,147
Hoe vaak vertel je vrijwillig aan je ouders waar je heen gaat en wat je doet in je vrije tijd als je niet thuis bent	,381	-,563
Hoe vaak deel je vrijwillig met je ouders informatie over je vrienden	,689	-,192
Hoe vaak heb je geheimen voor je ouders over wat je met je vrije tijd doet	,018	,829
Hoe vaak verberg je voor je ouders wat je 's avonds en in het weekend doet	,188	,881
Hoe vaak verberg je voor je ouders informatie over wie je vrienden zijn, of over gedrag van je vrienden	-,005	,772
Hoe vaak heb je geheimen voor je ouders over wat je met vrienden doet	,068	,890
Hoe vaak lieg je tegen je ouders over wat je met je vrienden doet	,027	,856

Hoe vaak lieg je tegen je ouders over het gedrag van je vrienden	-,071	,706
Hoe vaak lieg je tegen je ouders over wat je met je vrije tijd doet	-,152	,672

Noot. Factorladingen >.30 die op de schaal de hoogste lading hebben zijn dikgedrukt. De correlatie tussen openheid en geheimhouding/liegen = -.27.

Tabel 3
Variantie van Ouderlijk Toezicht, Privacyschending, Openheid en Geheimhouding/Liegen

	Gemiddelde (SD)		F	R ²
	Jongens (n = 44)	Meisjes (n = 40)		
Privacyschending	2.63 (0.77)	2.39 (0.60)	2.58	.03
Vragen stellen	2.78 (0.52)	3.17 (0.62)	9.81*	.11
Controleren	3.28 (0.94)	3.66 (0.97)	3.38	.04
Stiekem informatie verzamelen	1.45 (0.93)	1.23 (0.38)	1.95	.02
Openheid	3.54 (0.09)	4.02 (0.09)	14.27*	.15
Geheimhouding/liegen	1.43 (0.27)	1.32 (0.24)	4.03*	.05

Noot. * $p < .05$.

Tabel 4
Samenvatting van de Hiërarchische Regressieanalyse voor Openheid en Geheimhouding/Liegen (N=84)

Variabele	Openheid			Geheimhouding/liegen		
	B	SE B	β	B	SE B	β
Stap 1						
Geslacht	0.48	0.13	.39*	-0.11	0.06	-.22*
Stap 2						
Geslacht	0.34	0.13	.28*	-0.07	0.06	-.14
Vragen stellen	0.29	0.12	.28*	-0.12	0.05	-.28*
Controleren	0.03	0.07	.05	0.03	0.03	.09
Stiekem informatie verzamelen	0.00	0.09	.00	0.01	0.04	.02
Stap 3						
Geslacht	0.34	0.14	.28*	-0.08	0.06	-.15

Vragen stellen	0.29	0.12	.27*	-0.12	0.05	-.28*
Controleren	0.03	0.07	.05	0.03	0.03	.10
Stiekem informatie verzamelen	0.00	0.10	.00	0.01	0.04	.03
Privacy-schending	-0.02	0.10	-.02	-0.01	0.04	-.03

Noot. Openheid: Model 1: $R^2 = .15$ voor Stap 1; $\Delta R^2 = .07$ voor Stap 2 en $\Delta R^2 = .00$ voor Stap 3 ($p > .05$). *Geheimhouding/liegen:* Model 1: $R^2 = .05$ voor Stap 1; $\Delta R^2 = .06$ voor Stap 2 en $\Delta R^2 = .00$ voor Stap 3 ($p > .05$).

* $p < .05$

Bijlage 1

Instructie

Dit is een vragenlijst over gevoelens, relaties met je ouders, en je tevredenheid met school, klasgenoten, vrienden, en jezelf. De antwoorden die je geeft worden *strikt vertrouwelijk* behandeld. Niemand, naast de onderzoekers zal ooit te weten komen wat jij hebt ingevuld (dus ook niet je ouders, leraren of klasgenoten).

Wanneer in de vragenlijst 'ouder(s)' worden genoemd, bedoelen we daarmee ook pleeg/stiefouder(s), opvoeder(s), verzorger(s) enz. Kortom: degene of degenen die jou opvoeden.

Als je een vakje hebt aangekruist en je wilt dit veranderen, dan moet je het foute vakje geheel zwart maken. Je kunt dan gewoon weer een ander vakje aankruisen.

Voorbeeld:

Hoeveel boeken lees je per week?

- een
- twee
- drie of meer

Stel dat je het vakje 'een' hebt aangekruist, terwijl je eigenlijk 'drie of meer' had willen aankruisen. Dan kun je dit als volgt verbeteren:

Hoeveel boeken lees je per week?

- een
- twee
- drie of meer

Alvast bedankt voor het invullen.

Je bent een.....

- Jongen Meisje

Wat is je leeftijd?

_____ jaar

Hoe woon je op dit moment?

- Bij beide ouders (of stiefouders) Bij mijn vader
 Bij mijn moeder Anders, namelijk: _____

Welke opleiding doe je?

- VMBO VWO
 HAVO Anders, namelijk: _____

Mijn moeder komt uit:

- Nederland Marokko Indonesië
 Turkije Suriname/Antillen Anders, namelijk: _____

Mijn vader komt uit:

- Nederland Marokko Indonesië
 Turkije Suriname/ Antillen Anders, namelijk: _____

Ben je geboren in Nederland?

- Ja Nee

Ik vind mijn relatie met mijn OUDERS...					
	klopt helemaal niet	klopt niet	klopt soms wel, soms niet	klopt wel	klopt helemaal
1. Waardevol	☐	☐	☐	☐	☐
2. Prettig	☐	☐	☐	☐	☐
3. Goed	☐	☐	☐	☐	☐

Geef bij elke stelling aan in hoeverre je het er mee eens bent.

	Past helemaal <u>n</u> iet bij me			Past helemaal <u>w</u> el bij me	
1. Ik heb moeite om me klaar te maken voor school, sport etc.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik denk niet vooruit bij huiswerkopdrachten	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik raak verstrikt in details en verlies het algemene overzicht	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik denk niet vooruit over problemen die voor kunnen komen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik heb moeite dingen te doen die nodig zijn om doelen te bereiken	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik heb moeite om uit mezelf te beginnen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik heb moeite met het stellen van prioriteiten bij mijn activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik heb moeite met het verdelen van de tijd die nodig is voor school en andere activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik begin aan taken (zoals huiswerk of koken) zonder de juiste materialen	☐	☐	☐	☐	☐
10. Als ik van streek ben, heb ik mezelf niet meer in de hand	☐	☐	☐	☐	☐
11. Als ik van streek ben, voel ik dat ik me niet meer kan beheersen	☐	☐	☐	☐	☐
12. Als ik van streek ben, heb ik mijn gedrag nog steeds in de hand	☐	☐	☐	☐	☐
13. Als ik van streek ben, heb ik moeite mijn gedrag te controleren	☐	☐	☐	☐	☐
14. Als ik van streek ben, verlies ik de controle over mijn gedrag	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende uitspraken gaan over de manier waarop je ouders zich gedragen naar jou toe. Je kunt steeds één hokje aankruisen.

	Past helemaal niet bij me			Past helemaal goed bij me		
1. Mijn ouders bemoeien zich overal mee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Mijn ouders steken altijd hun neus in mijn zaken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Mijn ouders moeten alles van mij weten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Mijn ouders mengen zich (zonder mijn toestemming) in mijn privé-zaken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Mijn ouders steken hun neus NIET in mijn leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Mijn ouders hebben respect voor aspecten in mijn leven die ik privé vind	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Mijn ouders verstoren mijn privacy	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Heel vaak
1. Hoe vaak praat je met je ouders, zonder dat ze ernaar vragen, over wat je in je vrije tijd doet en met wie?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hoe vaak vertel je je ouders, zonder dat ze ernaar vragen, hoe het gaat op school en/of op je werk?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Hoe vaak vertel je vrijwillig aan je ouders waar je heen gaat en wat je doet in je vrije tijd als je niet thuis bent?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hoe vaak deel je vrijwillig met je ouders informatie over je vrienden?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Hoe vaak heb je geheimen voor je ouders over wat je met je vrije tijd doet?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Hoe vaak verberg je voor je ouders wat je 's avonds en in het weekend doet?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Hoe vaak verberg je voor je ouders informatie over wie je vrienden zijn, of over gedrag van je vrienden?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Hoe vaak heb je geheimen voor je ouders over wat je met je vrienden doet?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Hoe vaak lieg je tegen je ouders over wat je met je vrienden doet?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Hoe vaak lieg je tegen je ouders over het gedrag van je vrienden?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Hoe vaak lieg je tegen je ouders over wat je met je vrije tijd doet?	☐	☐	☐	☐	☐

	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Heel vaak
1. Hoe vaak beginnen je ouders een gesprek met jou over je vrije tijd?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hoe vaak vragen je ouders waar je 's avonds heen gaat en met wie je bent?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Hoe vaak vragen je ouders wat je doet wanneer je alleen bent?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hoe vaak vragen je ouders wat je doet tussen het einde van je schooldag en wanneer je thuis komt?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Hoe vaak stellen je ouders vragen over wie je vrienden zijn, of hoe je hen zou omschrijven?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Hoe vaak vragen je ouders wat je in het weekend doet als je niet thuis bent?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Hoe vaak moet je eerst toestemming aan je ouders vragen voordat je met vrienden beslist wat je gaat doen op een zaterdagavond?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Hoe vaak eisen je ouders voordat je uitgaat op zaterdagavond dat je hen vertelt waar je naartoe gaat en met wie?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Hoe vaak eisen je ouders dat je hen zegt waar je 's avonds bent, met wie je bent en wat jullie gaan doen?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Als je een avond tot erg laat weg bent geweest, hoe vaak eisen je ouders dan dat je vertelt wat je gedaan hebt en met wie je was?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Hoe vaak proberen je ouders stiekem je telefoon of MSN/chat gesprekken te volgen?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Hoe vaak lezen je ouders je dagboek zonder je toestemming?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Hoe vaak proberen je ouders stiekem je e-mail, computerchatten, of SMS'jes te lezen?	☐	☐	☐	☐	☐
14. Hoe vaak snuffelen je ouders door je persoonlijke spullen wanneer je er niet bent?	☐	☐	☐	☐	☐

	Helemaal <u>niet</u> mee eens				Helemaal mee eens
1. Er zijn veel dingen die mijn ouder(s) niet van mij weten.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Wanneer mij iets ergs overkomt, heb ik de neiging dit voor mezelf te houden.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik ben vaak bang dat ik iets vertel aan mijn ouder(s) dat ik eigenlijk niet had willen vertellen.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Als ik alles met mijn ouders zou delen, zouden zij mij minder aardig vinden.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Er is iets belangrijk dat ik niet met mijn ouder(s) heb gedeeld.	☐	☐	☐	☐	☐

	Helemaal oneens					Helemaal mee eens				
1. Mijn ouders luisteren naar mijn mening of perspectief wanneer ik een probleem heb.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Mijn ouders zijn meestal bereid om dingen te overwegen vanuit mijn oogpunt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Waar mogelijk, stellen mijn ouders me in staat om te kiezen wat ik wil doen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Mijn ouders geven me de gelegenheid om zelf beslissingen te nemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Mijn ouders dringen aan op het doen van dingen op hun eigen manier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Mijn ouders zijn ongevoelig voor veel van mijn behoeften	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Mijn ouders helpen me om mijn eigen richting te kiezen in het leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hieronder staat een aantal uitspraken over jongeren van dezelfde leeftijd als jijzelf. Wil jij aangeven in hoeverre je het met deze uitspraken eens bent?

	Helemaal oneens	Mee oneens	Niet eens, niet oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
1. Jongeren verbergen waarschijnlijk iets als ze hun slaapkamerdeur dichtdoen terwijl hun ouders thuis zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Als jongeren niet willen dat hun ouders hun dagboek of e-mails lezen, dan hebben ze waarschijnlijk iets verkeerd gedaan.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jongeren die de regels gehoorzamen hebben geen reden om boos te worden als hun ouders door hun spullen snuffelen.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Als jongeren alleen gelaten willen worden als ze met een vriend bellen, dan hebben ze het waarschijnlijk over dingen die hen in problemen zouden brengen.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Als jongeren het niet fijn vinden als ouders vragen stellen, is dat waarschijnlijk omdat ze dingen geheim houden.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jongeren kunnen behoefte hebben aan privacy, zelfs als ze niks te verbergen hebben.	☐	☐	☐	☐	☐

Hieronder vind je een aantal vragen over jou en de school waar je op zit. Kruis steeds het hokje aan dat het beste bij jouw mening past.

	Klopt helemaal niet			Klopt helemaal	
1. Het onderwijs dat ik volg geeft me zelfvertrouwen.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het onderwijs dat ik volg geeft me zekerheid voor de toekomst.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik praat regelmatig met anderen over het onderwijs dat ik volg.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Vaak denk ik dat een andere school mijn leven interessanter zou maken.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik probeer veel te weten te komen over het onderwijs dat ik volg.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Het onderwijs dat ik volg geeft me zekerheid in het leven.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik denk er regelmatig aan een andere school te gaan zoeken.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik probeer er regelmatig achter te komen wat anderen vinden van het onderwijs dat ik volg.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eigenlijk ben ik op zoek naar een andere school.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Door het onderwijs dat ik volg kan ik de toekomst optimistisch tegemoet zien.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Door het onderwijs dat ik volg voel ik me zeker van mezelf.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Ik doe veel moeite om steeds nieuwe dingen te weten te komen over het onderwijs dat ik volg.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Ik denk vaak na over het onderwijs dat ik volg.	☐	☐	☐	☐	☐

Hieronder vind je een aantal vragen over jou en je beste vriend(in). Let op: we bedoelen met je beste vriend(in) niet een broer of zus of de persoon waar je verking mee hebt. Kruis steeds het hokje aan dat het beste bij jouw mening past.

Als je géén beste vriend(in) hebt dan mag je naar de volgende pagina doorgaan.

	Klopt helemaal niet			Klopt helemaal		
1. Mijn beste vriend(in) geeft me zekerheid in het leven.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Mijn beste vriend(in) geeft me zelfvertrouwen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Door mijn beste vriend(in) voel ik me zeker van mezelf.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Mijn beste vriend(in) geeft me zekerheid voor de toekomst.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik kan door mijn beste vriend(in) de toekomst optimistisch tegemoet zien.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik probeer veel te weten te komen over mijn beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik denk vaak na over mijn beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik doe veel moeite om steeds nieuwe dingen te weten te komen over mijn beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik probeer er regelmatig achter te komen wat anderen vinden van mijn beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik praat regelmatig met anderen over mijn beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ik denk er regelmatig aan een andere beste vriend(in) te gaan zoeken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Vaak denk ik dat een andere beste vriend(in) mijn leven interessanter zou maken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Eigenlijk ben ik op zoek naar een andere beste vriend(in).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hieronder staan een aantal uitspraken over jongeren van dezelfde leeftijd als jijzelf. Geef bij elke stelling aan in hoeverre je het ermee eens bent. Je kunt steeds één hokje aankruisen.

	Helemaal <u>oneens</u>	Mee oneens	Niet eens, niet oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
1. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen roken of alcohol drinken.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ouders hebben het recht om te weten over het seksuele gedrag van hun kinderen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ouders hebben het recht om te weten welke websites hun kinderen bezoeken, welke films ze kijken en welke muziek ze luisteren.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen zich netjes gedragen bij anderen.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ouders hebben het recht om te weten met wie hun kinderen bevriend zijn en hoe deze vrienden zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ouders hebben het recht om te weten wat hun kinderen doen in hun vrije tijd.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ouders hebben het recht om te weten hoe het met hun kinderen gaat op school.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen van hen stelen.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen anderen pijn doen of dingen afpakken.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen tegen hen liegen.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ouders hebben het recht om te weten hoe hun kinderen hun zakgeld besteden.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Ouders hebben het recht om te weten of hun kinderen drugs gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐

